
IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL CBC GOGLEDD CYMRU
23/03/2026

Yn bresennol: Y Cynghorydd David Bithell (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) (Cadeirydd).

Y Cynghorwyr:

Ieuan Williams (Cyngor Sir Ynys Môn), Craig ab Iago (Cyngor Gwynedd), Mike Priestley (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Barry Mellor (Cyngor Sir Ddinbych), a Glyn Banks (Cyngor Sir y Fflint).

Aelodau Cyfetholedig (Heb Bleidlais):

Keira Sweeney (Parc Cenedlaethol Eryri) a Henry Bradshaw (Trafnidiaeth Cymru).

Swyddogion Cyswllt Cynghorau Cyfansoddol:

Huw Percy (Cyngor Sir Ynys Môn), Gerwyn Jones (Cyngor Gwynedd), Dylan Jones (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Emlyn Jones (Cyngor Sir Ddinbych), Katie Wilby (Cyngor Sir y Fflint) a Gwen Thomas (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam).

Swyddogion yn bresennol:

Mark Watkins (Swyddog Monitro), Claire Incledon (Dirprwy Swyddog Monitro), Dewi Morgan (Swyddog S151), Adam Graham (Uwch Swyddog Trafnidiaeth), Rhodri Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth), a Sera Whitley (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Eraill yn bresennol:

Ben George (Trafnidiaeth Cymru), Lee Robinson (Trafnidiaeth Cymru), Cynghorydd Dave Hughes (Cyngor Sir y Fflint), a Cynghorydd Edgar Wyn Owen (Parc Cenedlaethol Eryri).

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:-

- Dafydd Wyn Williams (Cyngor Gwynedd) gyda Gerwyn Jones yn dirprwyo
- Angela Jones (Parc Cenedlaethol Eryri) gyda Keira Sweeney yn dirprwyo
- Alwen Williams (Prif Weithredwr Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd)
- Geraint Edwards (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy) gyda Dylan Jones yn dirprwyo
- Darren Williams (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam)

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Ni chodwyd unrhyw faterion brys.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 15 Rhagfyr 2025 fel rhai cywir.

5. CYFLWYNIAD: PANELI YMGYNGHOROL RHWYDWAITH-T

Cyflwynwyd diweddariad ar Paneli Ymgynghorol Rhwydwaith-T gan Ben George (Trafnidiaeth Cymru).

6. CYFLWYNIAD: MASNACHFREINIO BYSIAU

Cyflwynwyd diweddariad ar Masnachfreinio Bysiau gan Lee Robinson (Trafnidiaeth Cymru).

PENDERFYNWYD

Y bydd Trafnidiaeth Cymru yn darparu'r canlynol i'r Is-bwyllgor:

- **Amserlenni ar gyfer ymgysylltu â'r cyhoedd**
- **Proses gymeradwyo y cytunwyd arni – proses y Cabinet a'r Cyd-bwyllgor Corfforedig**
- **Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gydag Awdurdodau Lleol a threfniadau ariannu, o ystyried bod Awdurdodau Lleol yn cyfrannu at gefnogi'r rhwydwaith bysiau ar draws y rhanbarth**

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Dim i'w nodi.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd diweddariad ar Masnachfreinio Bysiau gan Trafnidiaeth Cymru.

Atgoffwyd yr Aelodau bod y cyflwyniad hwn yn berthnasol oherwydd bod y rhwydwaith yn cael ei baratoi ar gyfer masnachfreinio bysiau.

Mynegwyd pryder am gyllid a ddarparwyd gan yr awdurdodau lleol, yn enwedig ynghylch pa warant y mae awdurdodau lleol yn ei dderbyn a pha fewnbwn sydd gan awdurdodau lleol i'r broses. Eglurwyd nad oedd awdurdodau lleol yn gwario ar rwydwaith bysiau yn y blynyddoedd blaenorol ond bellach maent yn cyfrannu ychydig gannoedd o filoedd o bunnoedd bob blwyddyn fel rhan o setliad y Dreth Cyngor. Nodwyd bod hyn wedi arwain at rwydwaith bysiau da a bod pobl wedi croesawu'r bysiau ychwanegol mewn cymunedau.

Gofynnwyd faint o'r cyllid fydd yn mynd tuag at agwedd biwrocrataidd masnachfreinio bysiau. Cadarnhawyd, o'r £240 miliwn, sef cost y system gyfan ledled Cymru, fod £20 miliwn yn dod o gyfraniad awdurdodau lleol unigol. Cadarnhawyd ymhellach nad yw'r cyllid yn mynd tuag at gost biwrocratiaeth, a bod yr holl gyllid a dderbynnir gan awdurdodau lleol at fasnachfreinio bysiau yn cael ei roi tuag at y rhwydwaith. Ychwanegwyd bod angen cadarnhau y manylder i ddangos y gwerth y mae pob awdurdod lleol unigol yn ei gael.

Tynnwyd sylw at y risgiau o danberfformio, ac yn benodol y risg o lle gallai llwybrau bysiau gael eu torri. Cadarnhawyd na fyddai llwybrau bysiau'n cael eu torri, gan fod cyfle i fasnachu gorberfformio un ardal gyda thanberfformio ardal arall. Mynegwyd pryder am y posibilrwydd y bydd rhaid i siroedd eraill roi cymhorthdal i unrhyw sir sy'n parhau i danberfformio, a sut y byddai hynny yn cael effaith o ran lleihau'r rhwydwaith.

Cadarnhawyd bod y gwasanaethau arbennig, er enghraifft y *Sherpa'r Wyddfa* a'r *bws fflecsi*, wedi'u cynnwys yn y gwasanaethau masnachfreinio.

Gofynnwyd am sicrwydd ynghylch y broses gymeradwyo, ac os oes angen i gymeradwyaeth pob rhwydwaith fynd trwy Gabinet yr awdurdod lleol unigol ac yna'r CBC. Cadarnhawyd mai penderfyniad yr awdurdodau lleol unigol ydyw, ac y bydd Trafnidiaeth Cymru yn darparu cefnogaeth ar gyfer unrhyw benderfyniad ar y broses. Cydnabuwyd bod y broses gymeradwyo wedi mynd trwy'r Cabinet ac wedi'i chymeradwyo gan y CBC yn Ne-orllewin Cymru. Amlygwyd bod y rhan fwyaf o'r Aelodau yn gefnogol o fasnachfreinio bysiau ond bod angen gwell dealltwriaeth a sicrwydd o'r gofynion gweithredol cyn cymeradwyo.

Eglurwyd fod Trafnidiaeth Cymru yn categoreiddio y cyllid a dderbynnir gan awdurdodau lleol i ddwy elfen, sef trafndiaeth addysg a thrafnidiaeth cymunedol. Nodwyd bod yr elfen trafndiaeth addysg yn cynnwys elfennau megis mynd a phlant i'r ysgol, ac atgoffwyd yr Aelodau bod yr awdurdodau lleol yn talu i Trafnidiaeth Cymru i weithredu'r gwasaniaeth hwn ar eu rhan. Cydnabuwyd bod contractau cwmnïau bysiau llai, er enghraifft y rhai sy'n cael eu defnyddio i fynd a phlant i'r ysgol, yn llai o risg a bod Trafnidiaeth Cymru yn ymwybodol o ba weithredwyr sy'n weithgar ac yn gynhyrchiol yn y farchnad trafndiaeth addysg.

Cadarnhawyd y bydd y rhwydwaith sylfaenol yn parhau i weithredu heb unrhyw welliant, ond y bydd cyllid yr awdurdod lleol yn ariannu teithiau na fyddent yn gweithredu fel arall. Nodwyd mai'r gobaith dros amser, yw y bydd refeniw'r blwch tocynnau yn cynyddu, trwy gynyddu nifer y teithwyr yn hytrach na chynyddu prisiau, ac y gellir ail-fuddsoddi'r refeniw hwn i'r rhwydwaith. Hysbyswyd yr aelodau y bydd swyddogion Trafnidiaeth Cymru yn adnabod y rhwydwaith presennol, a gweithio i'w wneud yn fwy effeithlon ac effeithiol er mwyn sicrhau gwerth am arian.

Diolchwyd am y cyflwyniad.

7. ADRODDIAD CHWE MIS YR IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth.

PENDERFYNWYD

Ystyriwyd yr adroddiad gan nodi'r sylwadau a gyflwynwyd yn ystod y drafodaeth.

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Mae'r Cylch Gorchwyl ar gyfer yr Is-bwyllgor yn ei gwneud yn ofynnol bod adroddiad diweddar yn cael ei gynhyrchu ddwywaith y flwyddyn.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan amlygu bod Adran 5 o'r adroddiad yn rhoi trosolwg o'r gwaith y mae'r Is-bwyllgor ac Uchelgais Gogledd Cymru wedi'i wneud dros y chwe mis diwethaf. Adroddwyd bod hyn yn cynnwys y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2025 a'r broses a ystyriwyd ar gyfer dyrannu'r Gronfa Trafnidiaeth Rhanbarthol a'i chyflwyno i Lywodraeth Cymru. Cadarnhawyd bod cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru wedi'i dderbyn ers hynny a bod cyllid wedi'i sicrhau. Ychwanegwyd bod yr adroddiad hefyd yn cynnwys ymatebion i ymgynghoriadau gan sefydliadau partner. Eglurwyd bod y rhain yn cynnwys *Liverpool City Region*, sydd wrthi'n ymgynghori ar eu Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol, a Trafnidiaeth Cymru a Llywodraeth Cymru sy'n edrych i ddiwygio eu canllawiau teithio.

Eglurwyd bod yr adroddiad hefyd yn edrych ar berfformiad ariannol ar y gwaith sy'n gysylltiedig â Thrafnidiaeth. Nodwyd bod recriwtio staff yn cael ei ystyried, gan ddefnyddio ffi rheoli prosiect. Tynnwyd sylw at y ffaith bod y ffigyrau hyn wedi'u trafod yn yr Is-bwyllgor hwn o'r blaen.

8. CYFETHOL I'R IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Claire Incledon, Dirprwy Swyddog Monitro (dros dro).

PENDERFYNWYD

Argymhell i'r CBC ei fod yn cyfethol Aelodau (heb bleidlais) ar yr Is-bwyllgor i gefnogi ei swyddogaethau a'i gyfrifoldebau.

Bod yr isod yn cael eu cyfethol i'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol am flwyddyn arall:

- **Cynrychiolydd aelod o Barc Cenedlaethol Eryri sy'n gyfrifol am y portffolio trafnidiaeth.**
- **Cynrychiolydd o Drafnidiaeth Cymru sydd â chyfrifoldeb dros ranbarth y Gogledd.**

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Cynnal cryfder sgiliau ac arbenigedd ar yr Is-bwyllgor trwy adnewyddu ei aelodaeth i barhau i gynnwys cynrychiolaeth Aelod cyfetholedig gyda phrofiad penodol ac arbenigedd ar drafnidiaeth o safbwynt rhanbarthol a chenedlaethol.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Is-bwyllgor a darparwyd cyd-destun. Eglurwyd bod cyfetholiadau'n cael eu cynnal yn flynyddol, a gofynnwyd i'r Aelodau gyfethol cynrychiolydd o Parc Cenedlaethol Eryri a chynrychiolydd o Trafnidiaeth Cymru sydd â chyfrifoldeb dros ranbarth Gogledd Cymru.

Eglurwyd bod cyfethol Aelodau o du allan i'r awdurdodau lleol yn cefnogi a chryfhau sgiliau ac arbenigedd yr Is-bwyllgor, a bod adnewyddu aelodau cyfetholedig o Parc Cenedlaethol Eryri a Thrafnidiaeth Cymru yn darparu arbenigedd ar drafnidiaeth o safbwynt rhanbarthol a chenedlaethol.

Tynnwyd sylw bod hwn yn gyfle i'r Is-bwyllgor adnabod rhanddeiliaid allweddol y maent yn eu hystyried a fyddai o fudd i waith yr Is-bwyllgor. Eglurwyd bod canllawiau statudol yn annog cynnwys swyddogion eraill wrth gyflawni swyddogaethau a chyfrifoldebau'r Is-bwyllgor.

Atgoffwyd yr Aelodau nad yw'r ddau aelod cyfetholedig ychwanegol yn cael pleidleisio ar yr Is-bwyllgor ac nad ydynt wedi'u cynnwys at ddibenion cworwm.

Dechreuodd y cyfarfod am 14:00 a daeth i ben am 15:35.

Cadeirydd